

عنوان تحقیق: بررسی ارتباط بین قیمت و مؤثریت براند های (نامهای تجاری) مختلف سیفتریاکسون در مارکیت های ادویه کابل

محققان: پوهنوال حاجی محمدنعیمی، پوهنمل حمیدالله راسخ، پوهیالی مژده هائم رحیمی، پوهیالی حشمت الله یوسفی

خلاصه

کیفیت محصولات دوايي یک مسله قابل توجه به سطح جهانی می باشد. یک بخشی از استفاده معقول ادویه شامل کیفیت، مؤثریت، مصونیت و قیمت می باشد، که باید در قسمت ادویه موجود در مارکیت همه در نظر گرفته شود. افغانستان جهت تکافوی اقلام دوايي خویش اکثراً ضرورت به توريد ادویه از ممالک همجوار و سایر ممالک دارد. یکی از مشکلات عمده را تعدد براند های مختلف اقلام دوايي و خصوصاً انتی بیوتیک ها و تفاوت فاحش در قیمت های آنها تشکیل می دهد. یکی از انتی بیوتیک های عمده که در کلینیک استفاده خیلی وسیع دارد عبارت از سیفتریاکسون می باشد که در مارکیت های ادویه کابل براند های مختلف آن با قیمت های متفاوت موجود است.

هدف این تحقیق بررسی ارتباط قیمت با مؤثریت براند های (نام های تجاری) مختلف سیفتریاکسون موجود در مارکیت های ادویه کابل بود. به این ارتباط اکثریت براند های سیفتریاکسون موجود در مارکیت های ادویه کابل جمع آوری گردید. مؤثریت آنها به اساس آزمایش تعیین حساسیت باکتری های به مقابل انتی بیوتیک ها و تعیین کمترین غلظت کشنده (MBC) انتی بیوتیک ها به اساس پروتوکول CLSI که یک میتود استاندارد بوده و دارای حساسیت بلند می باشد مطالعه گردید. در این میتود از سوش حساس و استاندارد استافیلوکوک اوریوس ATCC 29213 به منظور تعیین MBC براند های مختلف سیفتریاکسون استفاده بعمل آمد. تجزیه و تحلیل ارقام بدست آمده به واسطه پروگرام احصائیوی SPSS با استفاده از آزمایش ANOVA، Student's t-test و Pearson correlation صورت گرفت. از نگاه احصائیوی یک قیمت P کمتر از 0.05 قابل ارزش پنداشته شده است.

در این تحقیق به صورت مجموعی به تعداد 40 براند سیفتریاکسون از مارکیت های ادویه کابل جمع آوری گردید. قیمت براند های مختلف آن از 20 الی 270 افغانی (حد اوسط 69.80 افغانی) در تحول بود. 10 براند آن ثبت ریاست عمومی امور فارمسی وزارت صحت عامه افغانستان نشده بود. غلظت اصغری کشنده آنها بالای استافیلوکوک طلائی استاندارد به طور اوسط از 255.56 $\mu\text{g/ml}$ تا به 622.22 $\mu\text{g/ml}$ در تحول بود. تفاوت در غلظت اصغری کشنده براند های مختلف سیفتریاکسون از نگاه احصائیوی قابل ارزش پنداشته نشد ($P=0.59$). حد اوسط MBC براند های راجستر شده 398.89 $\mu\text{g/ml}$ و حد اوسط MBC براند های راجستر نشده 411.39 $\mu\text{g/ml}$ دریافت گردید، این تفاوت نیز از نگاه احصائیوی قابل ارزش پنداشته نشد ($P=0.713$). کمترین غلظت کشنده تمام این براند ها با هم تقریباً مساوی دریافت گردید. تفاوت قیمت ها در بین براند های مختلف سیفتریاکسون موجود در مارکیت های دوايي کابل ممکن در ارتباط با خریداری مواد خام، بسته بندی، انتقال، مالیه، مزد کار، تصفیه ناخالصیت ها و سایر ملحوظاتی باشد که از یک کمپنی ادویه تا کمپنی ادویه دیگر فرق می نماید. عدم کنترول نرخ ها و عدم رعایت قوانین در قسمت منفعت فروش ادویه در افغانستان نیز ممکن در این حصه نقش داشته باشد.

در این تحقیق هیچگونه رابطه ای قابل ملاحظه ای بین قیمت و مؤثریت براندهای (نامهای تجاری) مختلف سیفتریاکسون دریافت نگردید. به منظور تایید و تطابق دادن نتایج غرض مقایسه مؤثریت و مصونیت براندهای (نام های تجاری) مختلف اجرای آزمایش های کیمیاوی و کلینیکی بیشتر پیشنهاد می گردد تا بر اساس آن اجراءات مقتضی صورت گیرد.